

HIERONYMUS.

EΥΣΕΒΙΟΣ.

EUSEBIUS.

PORTA FICTILIS, nominatur ab Hieremia Cap. xix. v. 2. qua exhibatur ad vallem filii Ennom, atque adeo necessario ad Orientem sita. Villalpandus eam in muro Orientali montis Sion aperit: at nulla usquam fit mentio portæ in muro montis Sion extructæ, cum undique è monte illo præcipitium immineret; itaque ægrè in hac re Villalpando assentiri possum. Fortè hæc non alia à portâ aquarum, quemadmodum & sensit Adrichomius: non enim video quid cogat has portas distinguere.

PORTA FONTIS, sic dicta à fonte Siloe seu Gihon celeberrimo, ad quem per hanc portam ibatur. Sita fuit haud dubiè ad Occidentem juxta gradus, per quos ascendebatur ad montem Sion, ut rectè statuit Villalpandus, & perspicuè è Scriptura colligitur 2 Esdræ II. v. 14. & Cap. III. v. 15. & Cap. XII. v. 37. Itaque perspicuè hallucinantur Brochardus, & Adrichomius, qui portam hanc ad Orientem collocant, eandemque esse volunt cum portâ aquarum, cum tamen satis constet ibi non fuisse fontem Gihon.

PORTA FUNDAMENTI, eadem videtur quæ PORTA SCUTARIORUM, ut 4 Reg. XI. v. 6. ostendetur.

PORTA GREGIS, haud dubiè omnium sententiâ ad Orientem fuit juxta templum, nonnullâ ad Aquilonem deflexione, per quam ferè immolandæ victimæ in urbem inducebantur, juxta quam & forum pecuarium, & probatica piscina erat.

PORTA JUDICIALIS, eadem cum PORTA CUSTODIÆ, ut probabiliter colligit Villalpandus, ubi de Nathinæis noxiis judicia fiebant.

PORTA PISCIUM, non in Occidentali urbis latere in valle Mello, ut volunt Brochardus & Adrichomius, sed in latere Boreali fuit, eademque in eo latere proxima Turri Hananeel, quæ erat in angulo Septentrionis & Orientis, ut colligitur ex 2 Esdræ III. v. 3. & Cap. XII. v. 38. Itaque verisimile est hanc portam dictam à piscibus, qui à mari Galilææ in urbem per hanc portam inferebantur, non autem à piscibus, qui à mari magno illuc deportabantur, cum præsertim Phœnices & Philisthæi illius maris littora tenerent.

PORTA SCUTARIORUM, quæ ex templo ibatur in regiam, vel è regia in templum, ut 4 Reg. XI. v. 6. ostendendum erit.

PORTA STERCORIS, vel STERQUILINII statuenda est cum Villalpando ad Occidentem inter portam vallis, & portam fontis, ut colligitur è 2 Esdræ II. v. 13, 14. additis sequentibus, & Cap. III. v. 13, 14, 15. Sic dicta, non quod per eam decurrerent omnes sordes civitatis in torrentem Cedron tempore pluvio, ut volunt Brochardus & Adrichomius, ob eamque causam eam in Orientali urbis latere collocant; sed quia sordes, & quidquid ferè immunditia legali pollutum erat, forasque efferendum, ut erant morticina animalium per illam portam à majore civitatis parte efferebatur in locum immundum, nempe in monti Calvarie subjectam vallem cadaverum.

PORTA SUR. Vide paulo post, PORTÆ TEMPLI.

PORTA VALLIS, non ad Orientem, ut volunt Brochardus & Adrichomius, sed ad Occidentem omnium maximè Borealis statuenda est, ut probat Villalpandus, & colligitur è 2 Esdræ II. v. 13, 14, 15. ibi enim Nehemias totam circuit civitatem incipiendo à PORTA VALLIS & Cap. III. v. 13. additis antecedentibus & consequentibus, ordine enim tota procedit ædificatio. Ex quo liquet nomine vallis non intelligi vallem Cedron, sed intelligi vallem cadaverum, quæ ad Occidentem erat juxta Calvarie montem.

PORTÆ TEMPLI, ferè nomen habuere à vario respectu ad diversas mundi plagas, ut Orientalis, Occidentalis, Aquilonaris, Australis dicerentur. Videtur tamen & Orientalis porta, quæ præcipua & ceteris augustior, habuisse alia nomina: ea enim videtur porta Sur appellari 4 Reg. XI. v. 6. & de portâ fundamenti 2 Paral. XXIII. v. 5. vel 4 Reg. XI. declarandum erit. De portarum in templo numero non idem omnes sentiunt, atque imprimis an in Occidentali latere porta aliqua fuerit, an in singulis lateribus plures portæ: neque enim vel è Scriptura, vel è Josepho res satis est liquida. At meo judicio distinguenda sunt & atria, & tempora. Atrium gentilium in templo Salomonico, & deinceps ad Herodiana usque tempora videtur quatuor portas habuisse, ab unoquoque latere unam: & de hoc atrio intelligi debet quod habetur 1 Paral. IX. v. 24. Per quatuor ventos erant ostiarii: id est, ad Orientem, & ad Occidentem, & ad Aquilonem, & ad Austrum. Atrium Israelitarum, eodem tempore tres portas habuit, Orientalem, Meridionalem, Aquilonarem, non plures in quoque latere; nam singulari numero de his portis semper Scriptura loquitur. Vide 2 Paral. XXXI. v. 14. & 2 Esdræ III. v. 29. Ezech. XLVI. v. 9. Hoc atrium Occidentalem portam non habuit; id enim exigebat vicinitas Sanctuarii, & reverentia loco debita; unde nec in Herodiano templo ibi ulla porta fuit, ut ex Josepho liquet, cujus hæc verba sunt Lib. VI. de Bello Judaic. Cap. 6. Occidua pars nullam portam habebat, sed perpetuus ibi murus erat extructus. Atrium Sacerdotum nullo tempore videtur plures quàm tres portas habuisse, ad Orientem, Aquilonem & Meridiem. In Herodiano templo quoad reliqua duo atria videtur nonnulla fuisse diversitas, nam Atrium gentilium præter Orientalem, Aquilonarem, Meridianam, habuit in Occidente non unicam tantum portam, sed quatuor, ut scribit Josephus testis oculatus Lib. XV. Antiq. Judaic. Cap. 14. Atrium verò Israeliticum unicam quidem ab Oriente angustiore ceteris, at ternas videtur in Meridiano latere, & in Aquilonari totidem portas habuisse, ut idem supra Josephus Lib. XV. Antiq. Judaic. Cap. 14. De hisce portis nihil addendum, nisi de Porta speciosa, cujus in novo testamento fit mentio, de qua proximè hîc subijcio.

PORTA TEMPLI SPECIOSA, cujus fit mentio Act. III. v. 2. & 10. videtur ea fuisse, quæ à parte Orientali ingressus erat in atrium gentilium, seu in porticum Salomonis extimam, Villalpando nostro assentiente Tom. II. in Ezech. Par. 2. Lib. V. Disp. 4. Cap. 68. & verò hanc extimam portam multum pretio & dignitate præstitisse reliquis Josephus asserit Lib. VI. Belli Judaic. Cap. 6. ut meritò SPECIOSA dici potuerit. Hanc Josephus ibi Corinthiam appellat, quod ex ære Corinthio esset.

PORTICUS SALOMONIS, fuit porticus atrii gentium à Salomone constructa, sic dicta, quantum